

Narození Páně
Pojďme do Betléma

V Javorníku 25. 12. 2020

Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil. (L 2:15)

1. čtení: Jan 1:1-14

Hlavní čtení: Micheáš 4:1-4; Lukáš 2:15

Milí bratři, milé sestry,

dnes bych se spolu s vámi chtěl zaměřit na to nejkrásnější městečko pod Sluncem. Ne, není to Javorník. Není to ani Velká nad Veličkou, Suchov či Lipov. Není to ani Praha, Paříž, Londýn, nebo Řím. Není to dokonce ani Jeruzalém. Je to Betlém. Vcelku zapadákov, když se na něj podíváme lidskýma očima. Nicméně právě tam se narodil náš Spasitel. Podobně jako Sínaj byla horou mezi mnoha horami, dokud právě tam Mojžíš nepřijal od Hospodina Zákon pro Boží lid. Podobně jako Sijón nebyl žádným významným vrcholem, dokud zrovna tam král Šalomoun nevybudoval Chrám. Stejně i Betlém byla bezvýznamná „díra“ 10 km jihozápadně od Jeruzaléma, dokud se v ní nenarodil náš Zachránce. No, díra – to je možná trochu přehnané. Přece jen se z Písma o Betlému tu a tam něco zajímavého dozvídáme. A tím dnes začneme.

I.

Historie Betléma se začíná odvíjet dřív, než vůbec nějaký Betlém začal existovat. Pár set let předtím, než Izraelci vstoupili do zaslíbené země, těmi končinami putovali praotcové: Abraham, Izák a Jákob. A právě Jákob pohřbil při cestě do Betléma svou milovanou ženu Ráchel. Rozumějte: Tam, kde Betlém mnohem později vznikl. (Gn 35:19)

Zakladatelem samotného Betléma byl podle Písma Salma, syn Káleba. (1Pa 2:51) Syn toho udatného průzkumníka Káleba, který po boku Jozua byl ochoten prozkoumat zaslíbenou zemi. Proto nakonec byli Kaleb a Jozue jediní, kteří i po 40 letech putování po poušti vešli do Bohem zaslíbené země. Betlém má tedy v sobě ukrytou dobrou tradici.

S Betlémem je ovšem spojena i temná historie doby Soudců. Tak jako v každém městě se udá něco dobrého i něco zlého, vzejdou z něj kladní i záporní hrdinové – ani Betlém to neminulo. Z Betléma pocházel lévijec, který sloužil jako kněz v domě Míky. Tento Míka sváděl Izraelce k modloslužbě. (Sd 17) Kniha Soudů také popisuje jeden z nejkrutějších příběhů o znásilnění ženy mnoha muži. Jak ji, už mrtvou, rozseká její muž na 12 kusů a pošle tyto kusy do celého Izraele. Proč to zmiňují? Protože ta žena pocházela z Betléma. (Sd 19) A tato ohavnost se udála blízko Betléma.

II.

Bratři a sestry, teď už je ale třeba se zaměřit na historii krále Davida. Ta má svůj začátek v knize Rút. Tam se dočítáme, že Noemi se svým mužem a dvěma syny odchází z Betléma do Moábských polí. Proč? Protože v Betlémě není chléb. Ironie, že? Betlém (Bejt-lechem) přece znamená *Dům chleba*. A není v něm chléb. Není v něm možné se uživit. Je v něm možné akorát umřít hladu. A tak se ta rodina odebere za hranice Izraele, aby přežila. Jenže tam na ně čeká smrt. Nejprve zemře otec rodiny. Pak oba jeho synové – dřív, než se svými ženami, Moábkami, stačí zplodit děti. A tak Noemi zůstává se svými dvěma snachami, z nichž jen jedna odolá naléhání zdrcené tchýně, aby se vrátila do domu svého pohanského otce. Je to Rút. Tato Rút se vrátí s Noemi do Betléma, protože ji má ráda jako svou matku. A v Betlémě se jako zázrakem tyto dvě ženy dočkají zastání. Člověk jménem Boáz si vezme Rút za ženu a zplodí s ní Obéda. Obéd zplodí Jišaje. A Jišaj Davida, který se stane králem nad celým Izraelem. Betlém je tedy ve Starém zákoně především Davidovým rodištěm. Místem, kde se narodil ten nejslavnější židovský král Staré smlouvy. (1S 17:12)

Za zmínku dnes stojí i fakt, že někteří Davidovi věrní bojovníci pocházeli z Betléma. Například Elchánan, syn Dóda Betlémského. (1Pa 11:26) A také Davidův synovec byl v Betlémě pohřben. (2S 2:32)

Betlém v dalších staletích po smrti krále Davida dost upadal. Nicméně třeba prorok Micheáš výslovně zmiňuje, že z Betléma vzejde Mesiáš:

- *A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradávná, ode dnů věčných.* (Mi 5:1)

Toto očekávání Mesiáše z Betléma v židovstvu zdomácnělo. Je slyšet například ze slov Ježíšových současníků:

- *Neříká Písmo, že Mesiáš vzejde z potomstva Davidova a z Betléma, odkud byl David?* (J 7:42)

Ano, Písmo to říká. A co říká Písmo, to musí být pravda. Na ten Micheášův výrok odkazují o pár staletí dál židovští učenci, kteří vystrašenému králi Herodovi sdělují, že Kristus se má narodit právě v Betlémě. (Mt 2:5-6) Na základě této pravdivé informace pak šílený a zlý Herodes nechá povraždit děti v Betlémě, přesněji všechny chlapce do dvou let věku. Ti se stanou tragickou a krvavou předzvěstí toho, co nakonec jednou Mesiáš, v Betlémě narozený, sám na kříži zakusí.

III.

Bratři a sestry, není nakonec Betlém podobný těm našim obcím? Třeba Javorníku? Jen se nad tím trochu zamysleme. Pohřbíváme zde naše milované: Se stejným smutkem, s jakým Jákob nařikal nad svou milovanou Ráchel. Je to tedy místo života i místo smrti. Bydlí zde lidé, kteří si zaslouží uznání a obdiv. Přebývají tu ale i lidé, kteří se zřejmě nikdy obdivu nedočkají, za což si někdy i můžou sami. Chléb, ten se zde ze země vždycky těžko dobýval, jak dosvědčují nejstarší občané, kteří se na něj těžce nadřeli. To připomíná Betlém v dobách Noemi a Rút, v časech hladu a nedostatku. Ani v dnešní době zde lidé nemají na růžích ustláno. O práci tu třeba nezavadíš na každém rohu.

Ale Pán Ježíš Kristus je tu hluboce zakořeněný. Hlásá se v Javorníku už mnoho staletí. Víra v něj se zde předává z pokolení do pokolení. Jako v Betlémě měl Pán Ježíš hluboké tělesné kořeny, tak i zde má hluboké kořeny – duchovní. Mnoho lidí se v této obci na něj v životě spoléhalo. Mnoho lidí jej chválilo a oslavovalo za dar života, za osvobození od hříchu. Mnozí z vás mohou vzpomínat na předky, kteří byli skutečnými Božími hrdiny. Ti totiž neváhali přinášet oběti pro svou víru v Krista. Snášet posměch a urážky od těch, kdo v pravého Boha nevěřili, podobně jako Káleb, když poslechl Hospodina a šel prozkoumat zemi zaslíbenou. Mnozí z vás jste právě zde měli předky, kteří s radostí a odvahou kráčeli přímo do té zaslíbené nebeské vlasti.

A co se tu za ta staletí vystrídalo udatných bohatýrů, kteří po boku Ježíše Krista duchovně zápasili s mečem Ducha v ruce, jímž je slovo Boží? Těm se zase podobají udatní válečníci doprovázející krále Davida, z nich někteří se v Betlémě narodili a jiní tam byli pohřbeni.

A to přece neplatí jen o vašich předcích. To platí i o vás. Spoléháte se na Krista, věříte v něj, žijete s ním. Sami za sebe. A po boku dalších.

IV.

To ovšem v žádném případě neznamená, že by se nám kvůli tomu vyhýbaly všechny možné těžkosti. Čas od času i v naší obci dojde k nějaké katastrofě – našťastí ne tak rozsáhlé jako v případě povražděných betlémských dětí. Jenže katastrofy a tragické události se nikdy neměří na počty mrtvých... Tragédie nelze objektivně změřit, zvážit, vyčíslit. Dějí se v našich domácnostech, rodinách a my pak trpíme, my se trápíme. Přitom se však potěšujeme nadějí, že Kristus všechno utrpení vzal na sebe na golgotském kříži – a tím nám otevřel cestu do království věčného pokoje a radosti. Ne, cíl života zde na zemi nenajdeš. Cíl je totiž u něho, u toho betlémského Zachránce. Do této cílové rovinky spějeme, i když cesty k němu vedou přes různá trápení.

Další podobnost: Z Betléma vzešel Mesiáš. Z Javorníku ale také! Čas od času odsud vycházejí Kristovi služebníci, kteří nesou jeho evangelium do jiných koutů naší země.

A platí to i naopak. Josef s Marií se šli dát zapsat do Betléma. (L 2:7) A mnozí členové našeho sboru chtějí být zapsáni stále v tomto sboru jako ve svém domovském. Protože se sem rádi vracejí jakožto do svého tělesného i duchovního rodiště.

V.

Co tím vším vlastně chci říct? Chci snad dnes, kdy mám na kazatelně chválit našeho Spasitele, vyvyšovat Javorník, jeho historii, bohatou tradici, dobré lidi, kteří zde žili a žijí? Chci snad velebit duchovní význam tohoto místa? V žádném případě! Vždyť Betlém bez Krista by nebyl vůbec nic. Javorník bez Krista také není nic. Žádnou slávu a chválu si nezaslouží. Pro nás, stejně jako pro všechny ostatní, platí slovo apoštola Pavla:

- *Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.* (Ga 6:14)

A nám všem radí:

- *Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.* (1K 1:31)

Navíc dnes, kdy si připomínáme pokoru našeho Boha, který se stal člověkem, by byla lidská pýcha nejen hříšná, nýbrž i nanejvýš trapná.

A také chci zdůraznit, že Betlém je všude tam, kde přebývá Kristus mezi lidmi. V Javorníku, stejně jako v okolních vesnicích a městech po celém světě. A tak i dnes, v tomto kostele, při těchto bohoslužbách, jsme v Betlémě. Protože nás sytí sám Chléb z nebes. Pán Ježíš. Krmí nás svým slovem, které je důležitější než chléb, který zasytí jen náš žaludek. A bude nás krmit i u svého stolu. Když budeme dnes jíst chléb a pít víno, myslíme na to, že nás duchovně sytí ten, který se kdysi narodil v tom Domě chleba. A sytí nás proto, abychom už nikdy nemuseli duchovně hladovět. I kdyby na chleba nebylo.

VI.

Pastýři zvolali:

- *Pojďme až do Betléma.*

My nikam nechodme, bratři a sestry! My už v Betlémě jsme. Je zde s námi Ježíš Kristus. Pokud někam musíme jít, pak jediné v duchovním slova smyslu: Blíž k němu. Smíme žít v užším společenství s ním. Pevněji se k němu přitisknout. Přistupovat k němu v lítosti, že se nám to často nedaří, že si ho často držíme dál od těla. Ale tím víc v radostné úlevě, že nám všechna selhání odpouští, sám nás objímá a nadále přebývá v naší blízkosti.

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, ty ses kdysi narodil v Betlémě kvůli tomu, abys i nás jednou zachránil pro věčnost. Tebe chválíme, tebe vyvyšujeme, na tebe se spoléháme po všechny dny našeho života. Dej, ať dnes odcházíme duchovně nasycení do našich domovů. A o tu duchovní potravu, o tvé evangelium, ať se dělíme i s těmi, kteří zatím hladovějí. Amen.*